

Jubileumunkra

Negyven éve, 1947. március 7-én jelent meg a szegedi utcákon először a Tiszatáj. E jubileum, bár még nem éri el a fél évszázados évfordulók „ke-rekségét”, megbecsülendő pillanata a lap történetének. Laptársaink közül egy sem büszkélkedhet ily tartós jelenléttel, ily hosszú élettel. Szívesen ünnepe-lénk tehát „magunkat”, s szívesen tennénk eleget kötelességünknek: ünnepi számmal hajtani meg fejünket az elődök áldozatos munkája, emberi erőfeszí-tései — a magyar irodalom történetének egy fejezete előtt. A közelmúltban bekövetkezett, hatásaiban máig továbbgyűrűző válság azonban, amely alapjai-ban rendítette meg a lapot tavaly nyáron, most izlésvétség gyanújába sorolna minden ünneplést. Szerkesztőségünk úgy érzi, a mostani helyzetben — bár erőnk szerint megadunk minden tiszteletet az elődöknek — nem lehet célunk az ünneplés. Most inkább dolgozni kell, hogy a Tiszatáj legjobb hagyományai-hoz kapcsolódhasson, s ismét fontos lap legyen. (Egyébként is: múlt számunk-ban Tóth Béla tulajdonképpen már áttekintette a lap múltját. S bár írása aligha pótolhatja majd a folyóirat történetének monográfiáját, az alapvető tendenciák talán kirajzolódnak belőle.)

Most, e nehéz, de mégis ünnepi pillanatban nem tehetünk egyebet: föl-idézzük — magunknak is, barátainknak is mementóul — az egyik korábbi szerkesztőnek azt a programját, amely — hosszú évek szívós munkájával — je-lentős lappá tette a Tiszatájat:

„Rovatainkban olyan szellemet kell meghonosítani, hogy megtisztelő és vonzó legyen az író és kritikus számára az abban való megjelenés. Nincs meg-szerezhetetlen kézirat, és nincs megnyerhetetlen alkotó. Különböző konstella-ciók idegenkedővé tehetnek alkotókat egy-egy laptól, de a lényeges mindig az marad, hogy magában a folyóiratban legyen meg a lehetőség az alkotói tisz-tesség, öntudat csonkíthatatlan megbecsülésére.

Nyilvánvaló, hogy öncsonkítás nélkül nem zárhatjuk ki a mai magyar iro-dalom egyetlen árnyalatát sem lapunk hasábjairól. Nem is ez a célunk. Ideá-lunk az az irodalom, amely felelősséggel és művészi rangossággal szól népe és kora problémáiról, de nemcsak recenzál, hanem irányt adóan dolgozik (...) Helyt adunk minden olyan írásnak, amelyből szerzője felelősségtudata tűnik ki a népnek sorsa iránt, és írása ennek jegyében a megformálás színvonalassá-gával sem marad adós. (...) Mi hisszük, hogy nemcsak irodalmi ügyet intéz ez a vidéki folyóirat.”

Ha e régi, de ma is aktuális programot meg tudjuk valósítani — törek-szünk rá —, talán megteremtjük az alapját egy elkövetkező, már nem is olyan távoli jubileum nyugodt hangulatú, fől szabadult ünneplésének.